

Oikaisuvaatimus hyvinvoinnin kehittämisjohtajan päätöksestä 24.4.2023 § 18

KAKOLK 30.05.2023 § 41
752/12.01.03.00/2023

Kasvatus- ja koulutuslautakunnalle on jätetty 7.5.2023 päiväyksellä oikaisuvaatimus koskien hyvinvoinnin kehittämisjohtajan päätöstä kielteisestä iltapäivähoitopäätöksestä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii, että:

1. kehittämisjohtajan päätös 24.4.2023 §18 tulee muuttaa oikaisuvaatimuksen tekijän lapsen osalta myönteiseksi ja myöntää haettu iltapäivähoitopaikka hakemuksen mukaisesta kerhosta
2. arvonnän käyttämistä erityisen tuen oppilaiden kohdalla aamu- ja iltapäivätoiminnan kerhopaikkoja päätettäessä ei tulisi käyttää
3. päätöksen tiedoksisaanti selvitetään

Perusteluissa oikaisuvaatimuksen tekijä avaa lapsensa tilannetta ja miksi aamu- ja iltapäivähoitopaikka hakemuksen mukaisessa kerhossa olisi lapsen edun mukainen ratkaisu. Perusteluissa kritisoidaan arvonnän käyttämistä erityistä tukea tarvitsevien lasten kerhopaikkojen jakamisessa, mikäli paikkoja ei ole tarpeeksi ja toimintatapaa pidetään harkitsemattomana päätöksentekona. Perusteluissa myös arvioidaan, että arvonta jakoperusteena ei perustu lakiin ja tätä perustellaan perusopetuslain vastaisena ratkaisuna (POL 8a luku 48 b § ja POL 4 luku 17 §). Lisäksi oikaisuvaatimuksessa esitetään, että edellä mainittujen perusopetuslain kohtien mukaan jokaiselle erityisen tuen oppilaalle tulee tarjota mahdollisuus iltapäivätoimintaan. Oikaisuvaatimuksessa viitataan lisäksi YK:n lasten oikeuksien yleissopimukseen, jonka mukaan lapsen edun huomioiminen on ensisijaista kaikessa valtion ja kuntien viranomaistoiminnassa. Oikaisuvaatimuksen tekijä huomauttaa päätöksen tehdyn 24.4.2023 ja päätöksen saapuneen Wilman kautta 5.5.2023, jolloin oikaisuvaatimuksen tekemiseen varattu aika on jäänyt kohtuuttoman lyhyeksi.

Vastaus oikaisuvaatimuspyyntöön koskien iltapäivätoimintapaikkapäätöstä

1. Oikaisuvaatimuksen tekijä on hakenut lapselleen paikkaa Nepenmäen koulun erityishuolto-ohjelman piirissä olevien lapsien iltapäiväkerhosta (<https://www.joensuu.fi/iltapaivatoiminta/toimintapaikat>) ja edellytyksenä paikan saamiselle on hyvinvointialue SiunSoten lain Kehitysvammaisen huollosta (519/1977) §2 mukainen päätös ja erityishuolto-ohjelma (EHO). Tämä vaatimus selviää kerhojen nimen lisäksi myös Joensuun kaupungin perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelman (<https://www.joensuu.fi/documents/144181/3422559/Toimintasuunnitelma+2022-2023.pdf/ca975d01-5e0a-ac30-0ad7-0dba90905996?version=1.0&download=true>) luvusta 5.3 (s. 6). Kyseisiin kerhoihin hakiessa hakulomakkeesta on lisäksi raksitettava kohta " *Lapsellani on erityishuolto-ohjelma EHO (Siun Siun soten päätös Lain Kehitysvammaisen Huollosta (519/1977) §2 mukaan, EHO toimitettava hakemuksen liitteenä)*".

Oikaisuvaatimuksen tekijän lapsella ei ole erityishuolto-ohjelmapäätöstä (EHO), josta johtuen kielteinen päätös on tehty. Oikaisuvaatimuksen tekijän saamaan päätökseen on kaupungin virheestä johtuen tullut väärä päätöksen perusteluteksti.

On tärkeää erottaa hyvinvointialueen järjestämisvastuulla oleva ja vammaispalvelulainsäädäntöön perustuva *aamu- ja iltapäivähoito* (EHO-kerhot) ja kuntien järjestämisvastuulla oleva perusopetuslain mukainen *aamu- ja iltapäivätoiminta*. Oikaisuvaatimuksen tekijä on hakenut lapselleen paikkaa vammaispalvelulainsäädännön alaisesta aamu- ja iltapäivähoidosta ja näiden kerhopaikkojen jakaminen ei perustu perusopetuslakiin aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Kaupungilla ei ole harkintamahdollisuutta myöntää

hyvinvointialueelle sopimuksella tuotettavaan toimintaan paikkoja oppilaille, joilta kerhopaikan ehtona oleva EHO-päätös puuttuu.

Erityishuolto-ohjelman piirissä olevien lasten iltapäivätoiminta on hyvinvointialue Siun Soten järjestämisvastuulla olevaa toimintaa, jonka Joensuun kaupunki tuottaa kaupungin ja hyvinvointialueen välisen sopimuksen puitteissa. Erityishuolto-ohjelma (EHO) on kerhopaikan ainoa kriteeri. Erityishuolto-ohjelman päätöksen omaavilla lapsilla on subjektiivinen oikeus aamu- ja iltapäivätoimintaan ainakin toistaiseksi. Uusi vammaispalvelulaki astuu voimaan 1.10.2023 alkaen ja tällä voi olla vaikutuksia tähän toimintaan tulevaisuudessa.

Perusopetuslain (POL 8a luku 48 b §) mukaan kunta voi järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa kunnan päättämässä laajuudessa. Kunnille toiminnan järjestäminen on vapaaehtoista ja oikeus aamu- ja iltapäivätoimintaan ei ole oppilaalle subjektiivinen. Toimintaan tulee em. lain mukaisesti hakea kunnan määrittämällä tavalla ja kunnan tulee etukäteen ilmoittaa aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämispaikoista, toiminnan alkamis- ja päättymisajankohdasta ja yhdenvertaisista valintaperusteista. Edellä kuvatut tiedot löytyvät kaupungin nettisivuilta (<https://www.joensuu.fi/iltapaivatoiminta>). Sivuilta löytyy myös toimintasuunnitelma, jossa on kuvattu seuraavat valintakriteerit:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunnan 21.6.2022 § 60 päätöksen mukaan iltapäivätoimintaan otetaan lapset seuraavien kriteerien mukaan:

Perusopetuksessa olevien oppilaiden osalta noudatetaan paikkojen myöntämisessä tarveharkintaa. Mikäli hakijoita iltapäivätoimintapisteeseen on enemmän kuin paikkoja, suoritetaan karsinta seuraavin perustein

- 1. ensiluokkalainen, jolla ei koulupäivän päätyttyä ole huolehtijaa kotona*
- 2. toisluokkalainen, jolla ei koulupäivän päätyttyä ole huolehtijaa kotona*
- 3. ensiluokkalaiset*
- 4. toisluokkalaiset ja 3.-9. – luokkalaiset erityisen tuen oppilaat*

Iltpäivätoiminnan paikat täytetään alkaen perusteesta 1., jonka jälkeen tyhjät paikat täytetään ottaen huomioon peruste 2. jne. Mikäli kaikki kyseessä olevan saman perusteen täyttävät hakijat eivät mahdu toimintaan, suoritetaan valinta heidän välillään arpomalla. Toiminnan ulkopuolelle jäävien jonotusjärjestys ratkaistaan samoin yllä kuvatuin kriteerein. Jonotusnumeroa ei ilmoiteta, koska esimerkiksi 2. luokkalaisen paikkaa jonottavan edelle jonossa menee alueelle muuttavan perheen paikkaa hakeva 1. luokkalainen oppilas, mikäli molemmilla hakijoilla on yhdenvertainen tilanne kotona koulupäivän jälkeen olevien huoltajien suhteen."

Joensuussa aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutetaan talousarvion mahdollistamassa laajuudessa ja kaikki halukkaat toimintaan perusopetuslain mukaan oikeutetut hakijat (1.-2.-luokkalaiset ja 1.-9.-luokkalaiset erityisen tuen oppilaat) eivät toimintaan mahdu. Perusopetuslaissa (8a luku 48 b § ja 4 luku 17 §) ei määritellä, että aamu- ja iltapäivähoitoa olisi tarjottava kaikille erityisen tuen oppilaille, vaan kunta järjestää toimintaa valitsemassaan laajuudessa ja aamu- ja iltapäivätoiminta voi olla osa erityisen tuen järjestämisen kokonaisratkaisua. Edellä kuvatut hakuperusteet koskevat kaikkia, myös erityisen tuen, oppilaita ja keskeisenä kriteerinä on huolehtijan kotona oleminen. Tulee myös ymmärtää, että valintakriteeristö ei takaa oikeutta aamu- ja iltapäivätoiminnan kerhopaikkaan, vaikka kotona ei olisikaan koulupäivän jälkeen huolehtijaa.

Yllä olevat valintaperusteet koskevat kunnan vastuulla olevaa perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa ja avoimina sekä kaikille yhdenvertaisina toteuttavat YK:n lasten oikeuksien yleissopimuksen (YLEISSOPIMUS lasten oikeuksista 60/1991) 2. artiklan mukaista ehdotonta yhdenvertaisuutta. Artiklan 3 mukaista lapsen edun ensisijaisuuden huomioimista on myös ehdoton yhdenvertaisuus rajallisten paikkojen jakamisperusteissa.

2. Wilman tulosteessa huoltajille oli virheellisesti jäänyt perusopetuslain mukaan järjestettävän aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan päätösten perusteluteksti, joka ei tässä tapauksessa pidä paikkaansa ja kaupunki pahoittelee virhettä. Paikkoja haun kohteena olleeseen kerhoon ei ole arvottu, vaan kerhoon ovat päässeet kaikki erityishuolto-ohjelmapäätöksen omaavat oppilaat. Virhe on korjattu järjestelmään ja jatkossa erityishuolto-ohjelman piirissä olevien lasten iltapäivähoitoon liittyvään kielteiseen päätökseen tulostuu oikea perusteluteksti, joka toteaa aamu- ja iltapäivähoitopaikan kielteisen päätöksen syyksi erityishuolto-ohjelman puuttumisen.
3. Kielteinen päätös iltapäivätoiminnasta on tehty 24.4.2023 ja päätös on julkaistu huoltajille 5.5.2023 Wilmassa. Oikaisuvaatimuksen jättämiseen varattu päiväraja aloitetaan laskemaan siitä hetkestä, kun oikaisupyynnön tekijä on saanut päätöksen tiedoksi, eli tässä tapauksessa 5.5.2023. Näin ollen oikaisuvaatimus on saapunut perille ajallaan.

Oikaisuvaatimus on liitteenä sähköisessä kokouksessa.

Valmistelija: suunnittelija, hyvinvoinnin kehittämisjohtaja

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää,

että oikaisuvaatimus ei anna aihetta toimenpiteisiin ja päättää hylätä oikaisuvaatimuksen.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.